

KRAJSKÝ PLÁN PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI

2015-2017

Obsah

Seznam použitých zkratk	1
Úvod	2
1. Východiska Plánu primární prevence rizikového chování ve Zlínském kraji na období 2015-2017	3
1.1. Vymezení základní pojmů	3
1.2. Cíle Krajského plánu primární prevence	4
1.3. Konceptní dokumenty Zlínského kraje	4
1.4. SWOT analýza primární prevence v kraji	4
1.5. Shrnutí	5
2. Demografický popis kraje	6
2.1. Charakteristika Zlínského kraje	6
2.2. Struktura obyvatel	6
2.3. Obyvatelstvo podle dosaženého vzdělání	7
2.4. Počet škol a školských zařízení dle typů škol a zřizovatelů	7
3. Síť služeb Zlínského kraje	10
3.1. Síť služeb primární prevence	10
3.2. Instituce zabývající se problematikou primární prevence ve Zlínském kraji	11
3.3. Organizace zajišťující volnočasové aktivity dětí a mládeže	13
3.4. Organizace poskytující selektivní a indikovanou primární prevenci	15
3.5. Činnost nestátních neziskových organizací v primární prevenci a jejich charakteristika	16
3.6. Certifikované služby v kraji	17
4. Evidence rizikového chování ve Zlínském kraji	18
4.1. Podíl rizikového chování ve školním roce 2013-2014	18
4.2. Problematika nadužívání alkoholu a jiných návykových látek	19
4.3. Trestná činnost dětí, žáků a studentů ve Zlínském kraji	20
4.4. Problematika zdravého životního stylu	20
5. Hlavní priority a cíle kraje v oblasti primární prevence na rok 2015-2017	21
5.1. Priority, cíle a vize Zlínského kraje	21
5.2. Spolupráce v rámci krajského úřadu	22
5.3. Spolupráce s metodiky prevence v KPPP a ZDVPP Zlín	22
5.4. Odborné orgány, pracovní komise	22
5.5. Aktivity kraje v oblasti primární prevence	23
6. Financování služeb prevence v kraji	24
6.1. Z rozpočtu kraje	24
6.2. Přehled poskytnutých dotací z měst v roce 2014 na specifickou protidrogovou prevenci	25
Přílohy	27
Příloha č. 1	27
Příloha č. 2	28
Příloha č. 3	33
Příloha č. 4	37

Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DÚ	Diagnostický ústav
ESPAD	Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách
IC	Intervenční centrum
KH	Odbor Kancelář hejtmána Krajského úřadu Zlínského kraje
KHS	Krajská hygienická stanice Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně
KPK + KKPK	Krajský protidrogový koordinátor, Krajský koordinátor prevence kriminality
KPPP	Krajský plán primární prevence
KPPP a ZDVPP Zlín	Krajská pedagogicko-psychologická poradna a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zlín
KŠKP	Krajská školská koordinátorka prevence
KÚZK	Krajský úřad Zlínského kraje
MPP	Minimální preventivní program
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MV	Ministerstvo vnitra České republiky
NNO	Nestátní nezisková organizace
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
ONS KH	Oddělení neziskového sektoru Kanceláře hejtmána
OSPOD	Oddělení sociálně právní ochrany dětí
OŠMS KÚZK	Odbor školství mládeže a sportu Krajského úřadu Zlínského kraje
ORP	Obec s rozšířenou působností
PČR	Policie České republiky
PIS PČR	Preventivně informační skupiny Policie ČR
PMS	Probační a mediační služba České republiky
PP	Primární prevence
RCH	Rizikové chování
RVP	Rámcový vzdělávací program
RZK	Rada Zlínského kraje
SK	Sportovní klub
SVČ	Středisko volného času
SVP	Středisko výchovné péče
SPJ	Sociálně patologické jevy
ŠMP	Školní metodik prevence
ŠVP	Školní vzdělávací program
ŠZ	Školská zařízení
TČ	Trestná činnost
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky
ZK	Zlínský kraj

Úvod

Prevence rizikového chování je významná oblast, která je důležitou součástí života dětí, dospívajících i dospělých. Zejména na základní škole, kde žáci tráví většinu dne, je nutnou součástí výchovy a vzdělávání a je také zákonem zakotvena do vzdělávacího systému. Období školního vzdělávání má významnou funkci v oblasti formování osobnosti mladých lidí. Toto je také důvod, proč je oblasti prevence rizikových projevů chování u školní populace věnována mimořádná pozornost, a to nejen ze strany ministerstva, ale i všech dalších složek podílejících se na řízení školství, zvláště pak krajů a obcí.

Základním nástrojem prevence rizikového chování dětí a mládeže v resortu školství je tzv. Minimální preventivní program, který je komplexním systémovým prvkem v realizaci preventivních aktivit ve školách a školských zařízeních. Dle zákona č. 561/2005 Sb. (školský zákon) je tento program součástí školního vzdělávacího programu, který je pro školu závazný. Za tvorbu a realizaci MPP školy či školského zařízení zodpovídá ředitel školy a školní metodik prevence, který poskytuje pedagogům a ostatním pracovníkům odborné informace o vhodných preventivních aktivitách, pomáhá odhalovat rizika vzniku a projevy rizikového chování dětí a mládeže a doporučuje způsoby řešení problémů s jednotlivci i celými kolektivy.

Stěžejním posláním Zlínského kraje je propojit Preventivní programy škol a regionální programy ve smyslu zohlednění místních a specifických problémů škol, nastavení funkčního systému vzdělávání školních metodiků prevence, zvýšení erudice všech pedagogů ve znalostech preventivního působení a validními evaluačními mechanismy, napomoci zkvalitnění školních preventivních strategií, vytvoření podmínek pro činnost metodiků prevence v Krajské pedagogicko-psychologické poradně a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zlín, podpora činností nestátních neziskových organizací, které jsou realizátory prevence v kraji.

Krajský plán primární prevence rizikového chování dětí a mládeže ve Zlínském kraji pro léta 2015-2017 vychází z Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018 a navazuje na předešlý Krajský plán primární prevence rizikového chování ve Zlínském kraji na léta 2012-2014. Prostřednictvím krajského školského koordinátora preventivních aktivit kraj dále koordinuje činnost jednotlivých institucí v systému prevence a zajišťuje v přenesené působnosti naplňování úkolů a záměrů obsažených v Krajském plánu primární prevence rizikového chování ve Zlínském kraji na období 2012-2014 při respektování specifik Zlínského kraje. Krajský školský koordinátor úzce spolupracuje s krajským protidrogovým koordinátorem a s koordinátorem prevence kriminality zařazeným do odboru Kanceláře hejtmána KÚZK. Odbor školství, mládeže a sportu v oblasti prevence rizikového chování spolupracuje s odbory zdravotnictví a sociálních věcí Zlínského kraje.

1. Východiska Plánu primární prevence rizikového chování ve Zlínském kraji na období 2015-2017

1.1. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍ POJMŮ

Primární prevenci (dále jen PP) se člení na tzv. nespecifickou a specifickou primární prevenci. Specifická primární prevence se dále dělí na všeobecnou, selektivní a indikovanou primární prevenci.

Do **nespecifické primární prevence** se řadí aktivity, které nemají přímou souvislost s rizikovým chováním a aktivity které napomáhají snižovat riziko vzniku a rozvoje rizikového chování prostřednictvím lepšího využívání volného času. Patří sem např. zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

Za **specifickou primární prevenci** rizikového chování se považují takové aktivity a programy, které jsou úzce zaměřeny na některou z konkrétních forem rizikového chování. Vychází se z toho, že existují a budou vždy existovat děti a mladí lidé, pro které nabízené programy volného času nebudou z nějakého důvodu atraktivní či dostupné. Těmto dětem nestačí vytvářet pouze nabídku volnočasových aktivit. Mnohé z nich vyžadují specifické podpůrné programy, které jim umožní vyrovnávat se se svým hendikepem a zabránit jejich vyčlenění z běžné společnosti. Programy a aktivity specifické primární prevence jsou tedy zaměřeny na jasně definovanou cílovou skupinu, u které se vyskytuje rizikové chování. Je u nich zřejmá časová a prostorová ohraničenost realizace.

Specifická prevence se dále člení do tří úrovní – všeobecná, selektivní (viz. kap. 3.4.) a indikovaná (viz. kap. 3.5.). Tyto úrovně jsou vydefinovány v závislosti na tom, jaká je intenzita programu, jaké prostředky a nástroje program využívá, na jaké úrovni zapojení je cílová skupina atd. Obecně platí, že čím větší je hloubka a intenzita programu, tím více využívá různých speciálně pedagogických, psychologických a psychotherapeutických technik a postupů. To znamená, že se s každou úrovní zásadně zvyšují požadavky na vzdělání a celkovou profesní erudici realizátora programu. Některé z nejvíce specializovaných náročných programů mohou realizovat již výhradně pracovníci s psychologickým a minimálně poradenským vzděláním.

Všeobecná primární prevence je zaměřena na běžnou populaci dětí a mládeže bez rozdělování na méně či více rizikové skupiny. Zohledňuje se pouze věkové složení, případně specifika daná např. sociálními nebo jinými faktory. Patří sem programy pro větší počet osob (třída, či menší sociální skupina). V praxi ve většině případů dostačuje úplné vzdělání školního metodika prevence. Cílem je předcházet nebo zamezit rizikovým jevům v chování žáků.

Pod pojmem **rizikové chování** (dále jen RCH) se v kontextu rozumí zejména předcházení následujícím rizikovým jevům v chování žáků: záškoláctví, šikana, krizové situace spojené s násilím, divácké násilím, kriminalita, delikvence, vandalismus, závislost na politickém a náboženském extremismu, rasismus, xenofobie, užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky – dále jen „OPL“), poruchy příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie), netolismus (virtuální drogy), patologické hráčství (gambling), sebepoškozování, rizikové sexuální chování.

1.2. CÍLE KRAJSKÉHO PLÁNU PRIMÁRNÍ PREVENCE

Hlavním cílem krajského plánu je souhrnné zpracování jednotlivých ukazatelů, činností a organizačního zajištění, které vystihují aktuální situaci v oblasti prevence rizikového chování ve Zlínském kraji – popisuje skutečný stav, případná rizika, nastiňuje kroky nezbytné pro zlepšení slabých stránek a eliminaci hrozeb.

1.3. KONCEPČNÍ DOKUMENTY ZLÍNSKÉHO KRAJE

Strategické materiály navazují na Krajský plán primární prevence rizikového chování ve Zlínském kraji 2012-2014, který vycházel v podobě koncepcí od roku 2003. Krajský plán primární prevence ve Zlínském kraji na léta 2015-2017 je v souladu s Národní strategií primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na léta 2013-2018, promítá se do Koncepce protidrogové politiky ve Zlínském kraji na léta 2010-2014 a Koncepce prevence kriminality ve Zlínském kraji na léta 2012-2016 a do dalších koncepčních dokumentů Zlínského kraje.

Další koncepční materiály ZK

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ZK 2012
- Program rozvoje územního obvodu ZK 2013-2016 (PRÚOZK)
- Strategie rozvoje ZK 2009-2020 (SRZK)
- Plán rozvoje Zlínského kraje 2015
- Koncepce podpory zaměstnanosti ve Zlínském kraji 2015-2017
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na léta 2010-2014 (bude prodloužen na 2015)

1.4. SWOT ANALÝZA PRIMÁRNÍ PREVENCE V KRAJI

Za účelem zjištění hlavních cílů, jednotlivých dílčích cílů a priorit pro oblast efektivního výkonu primární prevence rizikového chování je potřeba se opřít o objektivní údaje, které poskytne SWOT analýza.

SWOT analýza byla provedena dne 5. 5. 2015 ve spolupráci s: krajskou školskou koordinátorkou prevence (dále jen KŠKP), metodičkami prevence – pracovnice Krajské pedagogicko-psychologické poradny a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zlín (dále jen KPPP a ZDVPP Zlín), krajským protidrogovým koordinátorem (dále jen KPK), zástupci Magistrátu města Zlína a pracovníky nestátních neziskových organizací (dále jen NNO).

Silné stránky S (Strengths)

- spolupráce KŠKP a metodiků prevence v pedagogicko-psychologických poradnách
- vertikální systém prevence v rámci kraje
- ocenění školních metodiků prevence ze škol a školských zařízení
- dotační řízení OŠMS pro oblast prevence
- mezioborová spolupráce, včetně spolupráce KŠKP a KPK
- pořádání konferencí k prevenci
- informovanost, spolupráce organizací v primární prevenci

Slabé stránky W (Weaknesses)

- nedostatečná informovanost některých ředitelů škol
- nedostatečná legislativa, chybí zákon o prevenci

- neznalosti a nedostatečné kompetence třídních učitelů při budování sociálního klimatu tříd, neefektivní náplně třídnických hodin
- vstup nekvalitních organizací do škol (zaměřených jedním směrem)
- přesycenost pedagogů vzdělávacími aktivitami z různých evropských projektů
- malá angažovanost pro prevenci
- zvyšující se nároky na finance škol (zástupy) a tím nižší prostředky na vzdělávání

Příležitosti O (Opportunities)

- týmová práce ve školách, zapojení všech do prevence
- účast v dotačním řízení MŠMT
- účast v dotačním řízení KÚ OŠMS
- zákon o prevenci
- otevřenost škol
- lepší komunikace odborů na MŠMT
- pracovní setkání všech, kteří vstupují do prevence ve školách – vzájemná informovanost
- kvalitní příprava budoucích pedagogů na VŠ (práce s třídou, prevence, stmelovací aktivity)

Hrozby T (Threats)

- nekoncepčnost preventivních aktivit
- roztržitost preventivních aktivit
- přetíženost pedagogů – nesnížení přímé míry vyučovací povinnosti
- neuznání specializačního studia a nárokového specializačního příplatku ŠMP vedením škol
- nekvalitní vzdělávání z pohledu sociálního klimatu škol a tříd na pedagogických fakultách
- snižování počtu speciálních škol
- převis dětských práv nad povinnostmi
- zvyšující se agresivita dětí a mládeže
- klesá věk výskytu rizikového chování (mateřské školy)
- nevhodný postoj rodičů a dětí k výchově, ke vzdělávání
- změna postojů společnosti k prevenci
- preference požitků nad osobním rozvojem, morálkou, chováním
- společenská tolerance vůči alkoholu a cigaretám

1.5. SHRNU TÍ

Krajský plán primární prevence rizikového chování ve Zlínském kraji pro období 2015-2017 vychází z několika základních zdrojů. Jedná se o koncepční dokumenty státu vymezující problematiku prevence rizikového chování, její směřování, doporučení k tvorbě koncepcí primární prevence v krajích, dalším zdrojem plánu jsou vlastní potřeby škol a školských zařízení kraje, záměry kraje, rozvoj pozitivních aktivit, včetně dalších podpůrných materiálů a znalostí problematiky odborných pracovníků. Přičemž objektivní údaje pro oblast efektivního výkonu primární prevence poskytuje SWOT analýza.

2. Demografický popis kraje

2.1. CHARAKTERISTIKA ZLÍNSKÉHO KRAJE

Zlínský kraj vznikl k 1. lednu 2000 sloučením okresů Zlín, Kroměříž, Uherské Hradiště a Vsetín. Spolu s Olomouckým krajem tvoří region soudržnosti Střední Morava. Je rozdělen na 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (obce III. stupně), v jejichž rámci působí 25 územních obvodů pověřených obcí (obce II. stupně). Ve Zlínském kraji je 307 obcí (z toho 30 měst), ve kterých ke konci roku 2013 žilo 586 299 obyvatel. Hustota zalidnění 148 obyvatel/km² výrazně převyšuje republikový průměr. Nejvyšší zalidněnost je v okrese Zlín (186 obyvatel/km²) a nejnižší v okrese Vsetín (127 obyvatel/km²). Svou rozlohou 3 963 km² je čtvrtým nejmenším krajem v republice.

Obrázek 1 - Územně - administrativní uspořádání Zlínského kraje (Zdroj: ČSÚ)

2.2. STRUKTURA OBYVATEL

Struktura obyvatelstva nám udává celkový obraz složení obyvatel daného území z hlediska věku, pohlaví, zaměstnání apod. Pro Plán PP je struktura obyvatel významná především z hlediska počtu dětí do 14 let. Vývoj věkového složení obyvatel ukazuje, že narůstá počet seniorů. Poměr mužů a žen v populaci Zlínského kraje je 48,9:51,1 (%). Celkový počet obyvatel se ve Zlínském kraji od roku 2000 neustále snižuje. V roce 2013 zde žilo o 11 758 obyvatel méně než v roce 2000.

Tabulka 1 - Obyvatelstvo ve Zlínském kraji v letech 2000–2013 (Zdroj: ČSÚ)

	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvatel	598 057	591 287	590 447	589 869	590 780	591 412	591 042	590 459	588 990	587 693	586 299
ženy	306 651	303 189	302 893	302 496	302 472	302 708	302 764	302 427	301 051	300 343	299 510
Průměrný věk	38,4	39,6	39,9	40,2	40,4	40,7	40,9	41,2	40,8	41,7	42
Děti 0-14 let	98 808	88 576	86 585	84 493	83 323	82 609	82 375	82 751	83 686	84 163	84 554
Nad 65 let	81 950	84 697	86 072	87 625	89 349	91 512	93 606	95 706	97 202	101 897	104 537

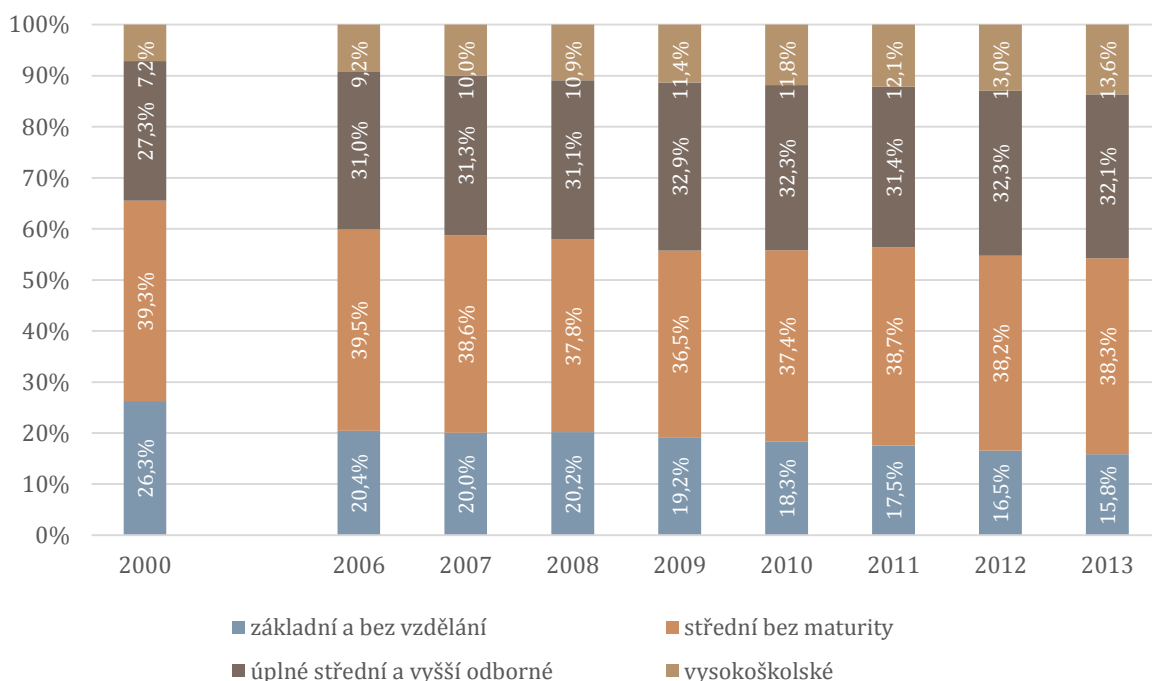
2.3. OBYVATELSTVO PODLE DOSAŽENÉHO VZDĚLÁNÍ

Údaje uvedené v Grafu 1 dokládají trend zahájený již před rokem 2000, který se projevuje ve věkové populaci nad 15 let odlivem osob z kategorií základní vzdělání a bez vzdělání a přírůstkem v kategoriích s vyšším stupněm vzdělání, zejména pak vysokoškolské vzdělání. Můžeme si také všimnout jemného úbytku osob se středním vzděláním bez maturity a obdobného přírůstku osob s dosaženým úplným středním vzděláním, případně vyšším odborným. Důvod tohoto stavu přičítáme např. ambicím rodičů žáků, všeobecné očekávání dnešní společnosti a tlak společnosti na dosažení co nejvyššího stupně vzdělání.

Vyjádřeno poměrnými čísly můžeme konstatovat, že vyšší úroveň vzdělání (úplné střední, vyšší odborné a vysokoškolské) dosahují ve Zlínském kraji ženy (cca 50%) oproti mužům (cca 41,5%). Naopak podíl mužů s dosaženým středním vzděláním bez maturity se přibližuje hranici 50%, zatímco u žen tato úroveň nezahrnuje ani 30 % ženské populace. Zajímavým postřehem je pohled na nejnižší úroveň dosaženého vzdělání, kdy se ukazuje, že do ní zahrnujeme přibližně 11% populace mužů, ale téměř dvojnásobnou populaci (20,5%) žen nad 15 let.

Z uvedeného grafu vyplývá, že se proti roku 2001 zvyšuje počet osob s úplným středoškolským vzděláváním a vysokoškoláků i přesto, že se snižuje celkový počet obyvatel Zlínského kraje.

Graf 1 - Struktura vzdělání v populaci ve věku od 15 let ve ZK (Zdroj: ČSÚ)

2.4. POČET ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ DLE TYPŮ ŠKOL A ZŘIZOVATELŮ

Ve Zlínském kraji vykonávají činnost školy nebo školského zařízení právnické osoby, jejichž zřizovatelem je kraj, obec, stát, soukromý zřizovatel, registrovaná církev nebo náboženská společnost. Největším

zřizovatelem v kraji podle počtu subjektů je samotný Zlínský kraj, který zřizuje 99 příspěvkových organizací vykonávajících činnost škol a školských zařízení (údaj k 1. 1. 2015).

Tabulka 2 - Přehled škol a školských zařízení ve Zlínském kraji roztríděných podle zřizovatele – stav k 1. 1. 2015 (Zdroj: OŠMS)

	Kraj	Stát	Obec	Církev	Soukromý	Celkem
Mateřské školy	0	0	202	0	7	209
Mateřská škola a základní škola	6	0	94	1	1	102
Mateřská škola a školní družina	0	0	2	0	0	2
Mateřská škola, základní škola a střední škola	0	1	0	0	0	1
Základní škola	12	0	133	3	3	151
Základní škola a základní umělecká škola	0	0	2	0	0	2
Základní škola a střední škola	1	0	0	0	0	1
Střední škola	35	0	0	3	9	47
Střední škola a jazyková škola s právem SJZ	3	0	0	0	2	5
Střední škola a středisko praktického vyučování	0	0	0	0	1	1
Střední škola a vyšší odborná škola	6	1	0	0	1	8
Střední škola, vyšší odborná škola a jazyková škola s právem SJZ	1	0	0	0	0	1
Vyšší odborná škola	0	0	0	0	2	2
Středisko praktického vyučování	0	0	0	0	1	1
Konzervatoř	1	0	0	0	0	1
Dětský domov	8	0	0	0	0	8
Dětský domov, mateřská škola a základní škola	1	0	0	0	0	1
Dětský domov a základní škola	3	1	0	0	0	4
Výchovný ústav, středisko výchovné péče, základní škola a střední škola	0	1	0	0	0	1
Základní umělecká škola	20	0	1	0	6	27
Plavecká škola	2	0	1	0	0	2
Dům dětí a mládeže nebo středisko volného času	0	0	21	0	0	21
Školní jídelna	0	0	3	0	0	3
Pedagogicko-psychologická poradna a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků	1	0	0	0	0	1
Celkem	100	4	459	7	33	602

Tabulka 3 - Počty žáků ve školním roce 2014-2015 ve Zlínském kraji – stav k 30. 9. 2014 (Zdroj: OŠMS, UTB Zlín)

Mateřská škola	20 295
Základní škola	47 985
Střední škola	24 622
Vyšší odborná škola	1 137
Vysoká škola	11 986*
Celkem	106 025

* počty studentů VŠ jsou k 31. 12. 2013

3. Síť služeb Zlínského kraje

3.1. SÍŤ SLUŽEB PRIMÁRNÍ PREVENCE

Síť služeb směřuje k efektivnímu zajištění primární prevence rizikového chování ve Zlínském kraji, v současné době je na dobré úrovni a je dlouhodobě stabilní.

Mezi hlavní poskytovatele patří zejména:

- Školy a školská zařízení
- Krajská pedagogicko-psychologická poradna a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zlín
- Nestátní neziskové organizace
- Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
- Další organizace: Oddělení sociálně právní ochrany dětí, Probační a mediační služba ČR, Městská policie, Policie ČR, HZS ZK, Střediska volného času, KHS, PIS při PČR, Linka SOS Zlín, Centrum vzdělávání a dialogu

Mezi základní články PP v kraji patří institucionální zajištění prevence realizované KÚ ZK a KPPP a ZDVPP Zlín.

Tabulka 4 - Institucionální zajištění primární prevence ve školství

Instituce	Jméno/profese	Sídlo	Kontakt
Krajský úřad Zlínského kraje	Mgr. Bc. Šárka Kostková Krajská školská koordinátorka prevence	Vavrečkova 7040 (budova 15) 760 01 Zlín	tel.: 577 043 746, e-mail: sarka.kostkova@kr-zlinsky.cz
Krajská pedagogicko-psychologická poradna a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zlín	MUDr. PhDr. Miroslav Orel Ředitel KPPP a ZDVPP Zlín	J. A. Bati 5520 (budova 22.) 761 90 Zlín	tel.: 575 570 491, e-mail: miroslav.orel@poradnazl.cz
	Mgr. Bohdana Blažková Metodička prevence, psycholog, pracoviště Uherské Hradiště	Františská 1256 686 01 Uherské Hradiště	tel.: 572 551 352, e-mail: bohdana.blazkova@poradnazl.cz
	Mgr. Irena Grodová Metodička prevence, sociální pedagog, pracoviště Kroměříž	Jánská ulice 197 767 01 Kroměříž	tel.: 575 570 564, e-mail: irena.grodova@poradnazl.cz
	Mgr. Michaela Pelajová, Metodička prevence, speciální pedagog, pracoviště Zlín	J. A. Bati 5520 (budova 22.) 761 90 Zlín	tel.: 575 570 491, e-mail: michaela.pelajova@poradnazl.cz
	Bc. & Bc. Zdeňka Martínková Metodička prevence, speciální pedagog pracoviště Valašské Meziříčí	Vodní 782 757 01 Valašské Meziříčí	tel.: 571 621 643, e-mail: zdenka.martinkova@poradnazl.cz
	Mgr. Eva Marie Podaná Metodička prevence, psycholog pracoviště Vsetín	Hrbová 1561, 755 01 Vsetín	tel.: 571 411 426, e-mail: eva.podana@poradnazl.cz

3.2. INSTITUCE ZABÝVAJÍCÍ SE PROBLEMATIKOU PRIMÁRNÍ PREVENCE VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Krajská pedagogicko-psychologická poradna a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zlín

Nezastupitelnou roli v organizačním systému primární prevence v oblasti institucionálního vzdělávání zajišťuje Krajská pedagogicko-psychologická poradna a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zlín, která patří do systému poradenských služeb v ZK. Poradenské služby jsou zaměřeny na prevenci a řešení výukových a výchovných obtíží, sociálně patologických jevů, na vytváření vhodných podmínek, forem a způsobů práce s žáky nadanými a mimořádně nadanými, na zmírňování důsledků zdravotního postižení žáků ve speciálních školách, na integraci žáků se zdravotním postižením a se specifickými poruchami učení a chování a na kariérové poradenství. Dalším úkolem je rozvíjení psychologických a speciálně pedagogických znalostí a profesních dovedností pedagogických pracovníků škol a školských zařízení.

Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků je školské zařízení, jehož činnost je zaměřena zejména na poskytování služeb v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Ve své nabídce předkládá vzdělávací programy – kurzy, přednášky, semináře, pracovní dílny, konference, exkurze atd. – pro pedagogické i nepedagogické pracovníky všech typů škol a školských zařízení i všech oborů a specializací. DVPP realizujeme nabízené programy seminářů a programy jen po konkrétní dohodě se školou, která se jako potenciální zájemce na zařízení obrátí. Mimo tuto nabídku realizuje též programy na objednávku pro celé pedagogické sbory. Většina programů je akreditovaná MŠMT ČR. Vedle školských pracovníků se vzdělávacích programů může účastnit i nepedagogická veřejnost. Doprovodnými akcemi jsou výstavy učebnic různých nakladatelství, výstavy výtvarných prací, prezentace výrobců učebních pomůcek atd.

Výchovná zařízení

Na území Zlínského kraje působilo ve školním roce 2013-2014 celkem 14 výchovných zařízení. Zlínský kraj je zřizovatelem 12 dětských domovů. Dva výchovné ústavy jsou zřizovány MŠMT.

Dětské domovy

Dětské domovy jako právní subjekty byly Zlínským krajem zřízeny na základě zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon). Jsou organizovány jako koedukovaná školská zařízení rodinného typu, poskytující komplexní péči dětem a mládeži ve věku od tří do osmnácti let, respektive do ukončení přípravy na budoucí povolání, kterým byla soudem uložena ústavní výchova, nebo bylo vydáno předběžné opatření. V současné době působí na území Zlínského kraje 12 dětských domovů s celkovou lůžkovou kapacitou 294 lůžek.

Dětské domovy jako školská zařízení patří dle § 7 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) do vzdělávací soustavy se školami a školskými zařízeními a jeho činnost je řízena zákonem č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů. Svěřenci jsou do výchovných zařízení umístováni spádovými diagnostickými ústavami. Vzhledem k tomu, že Zlínský kraj nemá vlastní diagnostický ústav, výchovná zařízení Zlínského kraje spadají do působnosti DÚ Brno a Dětského DÚ Olomouc, Svatý Kopeček.

Tabulka 5 - Dětské domovy ve ZK (Zdroj: OŠMS)

Školské zařízení	2014-2015		
	nejvyšší povolený počet svěřenců	počet rodinných buněk	počet svěřenců k 31. 10. 2014
Dětský domov Zlín	16	2	14
Dětský domov Vizovice	16	2	14
Dětský domov, Základní škola a Praktická škola Valašské Klobouky	32	4	25
Dětský domov Kroměříž	24	3	23
Dětský domov Uherské Hradiště	24	3	20
Dětský domov Uherský Ostroh	30	4	21
Dětský domov Bojkovice	24	3	24
Dětský domov Valašské Meziříčí	24	3	23
Dětský domov a Základní škola Liptál	48	6	41
Dětský domov Zašová	24	3	18
Dětský domov a Základní škola Vizovice	16	2	13
Dětský domov, Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola Zlín	16	2	16
CELKEM	294	37	252

Podmínky pro výchovu a vzdělávání včetně materiálního vybavení dětských domovů plně odpovídají platným právním předpisům. Počty svěřenců v průběhu roku v dětských domovech kolísají, neboť umístování nových dětí probíhá průběžně po celý rok a současně na druhé straně jsou děti podmíněčně nebo trvale propouštěny nebo odcházejí do pěstounské péče. Ve školním roce 2013-2014 bylo v dětských domovech ve Zlínském kraji k 31. 10. 2014 registrováno 252 svěřenců.

Výchovné ústavy

Ve Zlínském kraji se na začátku školního roku 2013 - 2014 nacházely tři výchovné ústavy zřizované MŠMT. S účinností od 1. 7. 2014 došlo ke sloučení dvou z nich - Výchovného ústavu, střediska výchovné péče HELP, základní školy a střední školy, Střilky, Zámecká 107 a Výchovného ústavu, střední školy a školní jídelny, Chvalčov, U Revíru 47. Od uvedeného data působí tedy na území Zlínského kraje pouze dva výchovné ústavy, které zřizuje MŠMT. Jedná se o tato zařízení: Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Bystřice pod Hostýnem, Havlíčkova 547 a Výchovný ústav, středisko výchovné péče HELP, základní škola a střední škola, Střilky, Zámecká 107. Obě školská zařízení jsou určena dětem se závažnými poruchami chování, u nichž byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova. Jejich celková kapacita ve Zlínském kraji je 96 lůžek a s ohledem na typ zařízení je plně využívána, meziroční změny v počtech svěřenců jsou zanedbatelné.

Tabulka 6 - Výchovné ústavy ve ZK (Zdroj: OŠMS)

Názvy výchovných ústavů	Počet lůžek
Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna Bystřice pod Hostýnem	48
Výchovný ústav, středisko výchovné péče HELP, základní škola a střední škola, Střilky, Zámecká 107	48

Střediska výchovné péče

Střediska výchovné péče (dále jen SVP) zajišťují preventivně-výchovnou péči pro děti, žáky a studenty s rizikem vzniku a vývoje poruch chování, přičemž poskytují svou intervenci také rodičům (zákonným zástupcům) nebo škole. Ve znění zákona č. 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004, školský zákon, se s účinností ke dni 1. 5. 2015 střediska výchovné péče nepovažují za školská poradenská zařízení.

Tabulka 7 - Střediska výchovné péče ve Zlínském kraji (Zdroj: MŠMT ČR)

Město	Název	Adresa
Bystřice pod Hostýnem	SVP Bystřice pod Hostýnem	6. května 1071, 768 61 Bystřice pod Host. tel: 573 380 000 e-mail: svpb@volny.cz
Kelč	SVP Kelč	Nám. Osoboditelů 1, 756 43 Kelč tel: 651 641 700 e-mail: svp_kelc@volny.cz
Kroměříž	SVP Kroměříž	Husovo náměstí 229, 767 01 Kroměříž tel: 573 333 333 e-mail: svp_km@volny.cz
Uherské Hradiště	SVP HELP	Zelené náměstí 1292, 686 01 Uh. Hradiště tel: 572 564 520 e-mail: svp@svphelp.cz
Valašské Meziříčí	SVP Valašské Meziříčí	Králova 370, 757 01 Valašské Meziříčí tel: 571 614 575 e-mail: k.centrum@volny.cz
Zlín	SVP DOMEK	Česká ul. 4789, 760 05 Zlín tel: 577 242 786 e-mail: markova@svpdomek.cz

3.3. ORGANIZACE ZAJIŠŤUJÍCÍ VOLNOČASOVÉ AKTIVITY DĚTÍ A MLÁDEŽE

Nezastupitelnou roli v prevenci RCH mají nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (dále jen NZDM). Poskytují služby rizikovým, neorganizovaným dětem a mládeži, kteří jsou ohroženi sociálně patologickými jevy nebo mají vyhraněný životní styl neakceptovaný většinovou společností. Základním prostředkem pro navázání kontaktu s cílovou skupinou je nabídka volnočasových aktivit. Cílem je zlepšit kvalitu života cílové skupiny předcházením, snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících s jejich způsobem života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky, aby v případě zájmu mohli řešit svoji nepříznivou sociální situaci. Služba obsahuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při prosazování práv a zájmů, poskytuje se bez úhrady. Ambulantní forma sociální služby je zpravidla kombinována s terénní kontaktní prací v přirozeném prostředí cílových skupin. Všechna NZDM viz. Příloha č. 2 ve ZK jsou držiteli pověření k sociálně právní ochraně dětí a disponují kvalifikovanými odborníky, schopnými pracovat také s celými rodinami.

K aktivitám nespecifické prevence patří i činnost školních družin, školních klubů a volnočasových zařízení včetně mimoškolních aktivit škol.

Střediska volného času

Ve Zlínském kraji působilo ve školním roce 2013-2014 celkem 22 středisek, přičemž obce jsou zřizovateli 21 středisek, jako samostatných příspěvkových organizací a 1 středisko, které je zřizováno církví, je

součástí jiné právnické osoby v obci Velehrad, která mimo jiné vykonává i činnost střední školy. Nabídka činností byla zastoupena ve všech regionech Zlínského kraje a byla v uvedeném období plně dostačující.

Střediska pro volný čas (dále jen SVČ) nabízí nejen různorodé aktivity pro využití volného času, ale především významně přispívají k ochraně před šířením sociálně patologických jevů a rizikového chování mezi dětmi a mládeží, kterým umožňují smysluplně využít volný čas. Důležitou část činnosti věnují střediska objevování, podchycování a rozvíjení nadání a talentu dětí a mládeže. Činnosti jsou poskytovány formou pravidelné nebo příležitostné činnosti, táborové činnosti a další činnost spojené s pobytem, osvětové a informační činnosti, spontánní a individuální činnosti. Jsou taky realizátorem soutěží MŠMT ČR.

Středisko nabízí zájmové aktivity formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, na kterou jsou účastníci přijati na základě přihlášek. Pravidelnou činnost navštěvovalo celkem 19 384 účastníků v celkovém počtu zájmových útvarů 1 658.

Činnost SVČ zabezpečovalo 867 pedagogických pracovníků, z nichž 86% bylo externích pracovníků, kteří vykonávají pedagogickou činnost na základě dohod.

Školní družiny

Školní družiny jako zařízení pro zájmové vzdělávání neposkytují stupeň vzdělání, ale nabízí účastníkům smysluplné využívání volného času, odpočinek před nebo po školním vyučování, a také možnost jejich přípravy na vyučování. Zájmové vzdělávání ve školních družinách bývá uskutečňováno zpravidla pravidelnou a příležitostnou výchovně-vzdělávací činností, dle potřeby a požadavku žáků také otevřenou nabídkou spontánních činností. Každá školní družina má vypracovaný vlastní školní vzdělávací program.

Celkově bylo ve školním roce 2013-2014 zapsáno do školních družin 14 504 žáků, což je o 715 žáků více než v roce předcházejícím.

Školní kluby

Školní kluby, které jsou přednostně určeny žákům 2. stupně základních škol a žákům odpovídajících ročníků víceletých gymnázií a konzervatoří, se snaží nabídnout svým účastníkům výchovně-vzdělávací, zájmovou i rekreační činnost, s ohledem na věk účastníků také činnosti příležitostné nebo spontánní.

Ve školním roce 2013-2014 byl počet žáků druhého stupně 6 404, což je pouze o 86 více ve srovnání s předcházejícím školním rokem. Počet zapsaných účastníků ve školních klubech proto zůstal téměř stejný.

Organizace provozované nestátními neziskovými organizacemi

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež je sociální služba definovaná v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Je snadno dostupné a klientům zpravidla bezplatně nabízí potřebnou službu bez administrativních a jiných překážek. Obvykle nevyžaduje žádná doporučení, posudky a potvrzení a jeho pracovníci někdy sami vyhledávají potřebné lidi přímo v terénu, na ulicích, na nádražích, ve slumech a podobně. Odtud také označení streetworker. Zařízení tohoto druhu často provozují nestátní neziskové organizace. Poskytuje ambulantní, pobytové či terénní služby nejčastěji prostřednictvím volnočasových aktivit. Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež - ambulantní a terénní služby pro děti a mládež (6-26 let) ohrožené společensky nežádoucími jevy.

Sportovní organizace

Sport patří mezi vhodné formy nespécifické prevence. Tělesný pohyb jako aktivní forma odpočinku, využití volného času a nezbytný doplněk životního stylu účinně kompenzuje pracovní vypětí a častou jednostrannost současného života žáků a studentů. Nedostatek tělesné aktivity zvyšuje výskyt nadváhy, obezity či chronických onemocnění, které snižují kvalitu života, ohrožují život jednotlivců. Sport upevňující tělesné aktivity a zdraví má nezastupitelný význam v prevenci rizikového chování. Na území Zlínského kraje zaštiťují sportovní aktivity sportovní kluby, tělovýchovné jednoty, sportovní svazy.

Mezi priority Zlínského kraje se již několik let řadí podpora mládežnického sportu. Tato oblast podpory je jednou z významných aktivit v rámci celkové dotační politiky kraje. Každoročně jsou poskytovány dotace na činnost a rozvoj sportujících dětí a mládeže, a to v různých sportovních odvětvích jako jsou např. fotbal, lední hokej, házená, atletika, plavání, cyklistika či kanoistika. Celkový počet příjemců v rámci dotčené oblasti podpory se pohybuje okolo šedesáti sportovních organizací se sídlem ve Zlínském kraji.

3.4. ORGANIZACE POSKYTUJÍCÍ SELEKTIVNÍ A INDIKOVANOU PRIMÁRNÍ PREVENCI

Selektivní primární prevence se zaměřuje na skupiny osob, u kterých jsou ve zvýšené míře přítomny rizikové faktory pro vznik a vývoj různých forem rizikového chování, tj. jsou více ohrožené (např. zvýšeně vystavené působení rizikových faktorů) než jiné skupiny populace. Rizikové skupiny lze identifikovat na základě biologických, psychologických, sociálních nebo environmentálních rizikových faktorů souvisejících s rizikovým chováním, a dále podle věku, pohlaví, rodinné historie, místa bydliště nebo úrovně sociálního znevýhodnění. Jedná se např. o děti alkoholiků, studenty, kteří nedokončili školu nebo kteří mají zhoršený prospěch. Většinou se zde pracuje s menšími skupinami či jednotlivci. Patří sem různé intenzivní sociálně-psychologické skupinové programy posilující např. sociální dovednosti, komunikaci, vztahy atd. Vzhledem k práci s cílovou skupinou se zvýšeným rizikem, se zde klade větší důraz na vzdělání preventisty. Certifikované programy v oblasti selektivní primární prevence nabízejí organizace Madio o. s. a R – Ego Slavičín.

Indikovaná primární prevence se zaměřuje na jedince, kteří jsou vystaveni působení výrazně rizikových faktorů, případně u kterých se již vyskytly projevy rizikového chování. Snahou je podchytit problém co nejdříve, správně posoudit a vyhodnotit potřebnost specifických intervencí a neprodleně tyto intervence zahájit. Jedná se již o práci s dětmi a mládeží, u kterých je zvýšené riziko výskytu či již počínající projevy rizikového chování. Cílem indikované prevence není jen např. oddálení užívání drog, ale také snížení frekvence a objemu užívaných drog a zmírnění následků jejich užívání. Tato úroveň prevence již vyžaduje např. speciální pedagogické, psychologické, adiktologické nebo jiné podobné vzdělání pro práci preventisty. Je nárokován magisterský stupeň vysokoškolského studia, speciální trénink a dvouletá praxe pro samostatnou práci. Na této úrovni lze s klientem preventivně pracovat individuálně i skupinově. Ve Zlínském kraji mají pro indikovanou primární prevenci certifikované programy organizace Madio o. s. a R – Ego Slavičín.

3.5. ČINNOST NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ V PRIMÁRNÍ PREVENCÍ A JEJICH CHARAKTERISTIKA

Mezi nejvýznamnější organizace ve Zlínském kraji, které působí v primární prevenci přímo ve školách a mají certifikát MŠMT, patří: organizace o. s. Madio a R – Ego Slavičín, jejichž činnost zasahuje do všech částí kraje. V Tabulce 8 jsou uvedeny NNO, které se v primární prevenci angažují ve školách a školských zařízeních.

Organizace s pověřením k výkonu sociálně právní ochrany dětí v ZK jsou uvedeny v Příloze č. 2.

Tabulka 8 - Příkladný výčet subjektů, se kterými Zlínský kraj nejčastěji spolupracuje

NNO	Stručný popis činností
R – Ego Slavičín	PP pro školy
o. s. Madio	Informační, vzdělávací, poradenské služby. Dlouhodobé programy PP, besedy, adaptační pobyty atd.
Jaspis Kroměříž	Přednášky, šikana, sekty, sex a vztahy atd.
Spektrum preventivních programů pro děti a mládež KM	Dobrovolnictví, 5P, přednášky.
o. s. Luisa Uherské Hradiště	Přednášky, besedy.
Nízkoprahové centrum Tulip Uherské Hradiště	Přednášky, besedy.
o. s. Akropolis Uherské Hradiště	Přednášky, besedy.
o. p. s. Domino cz.	Přednášky rodina, rodičovství, vztahy.
o. s. Cyrillos Vsetín	Preventivní aktivity v oblasti SPJ.
K2 Valašské Meziříčí	Preventivní programy zaměřené na užívání alkoholu.
Klub Most Valašské Meziříčí	Preventivní a osobnost budující programy na školách.
z. s. Na cestě	Preventivní programy pro školy.
o. s. Národní síť podpory zdraví	Zdravotně výchovná a vzdělávací činnost.
Poradna pro ženy a dívky Rožnov pod R.	Preventivní programy pro školy.
Centrum pro rodinu Zlín, o. s.	Etika, kamarádství, zdravé vztahy, osobnost
o. s. M2M	Adaptační kurzy sebepoznání, komunikace.
o. s. ONŽ	Rodinné a partnerské vztahy, domácí násilí.
Unie Kompas	Přednášky šikana, vztahy, zneužívání OPL atd.
Salesiánský klub mládeže	Přednášky, volnočasové aktivity.
DIS Fryšták	Adaptační a pobytové preventivní aktivity.

3.6. CERTIFIKOVANÉ SLUŽBY V KRAJI

Jedinými organizacemi, které mají certifikaci MŠMT ČR v kraji, jsou o. s. Madio a R – EGO Slavičín. Jejich kapacita je omezená a při svých činnostech nepokryjí poptávku po preventivních aktivitách v celém kraji. Počet certifikovaných projektů poskytovaných NNO působících v kraji není dostačující, chybí zařízení, které by se zabývalo kontinuální preventivní prací na školách, dále zařízení, které by se věnovalo intervenčním programům. Omezené jsou rovněž nabídky preventivních aktivit pro střední školy. Situace bude postupně zlepšována realizací Podprogramu PF07-15DT2, který poskytne školám finanční příspěvek na realizaci primární prevence. V celém kraji je nedostatečná síť dětských klinických psychologů, také schází dětská a dorostová psychiatrie.

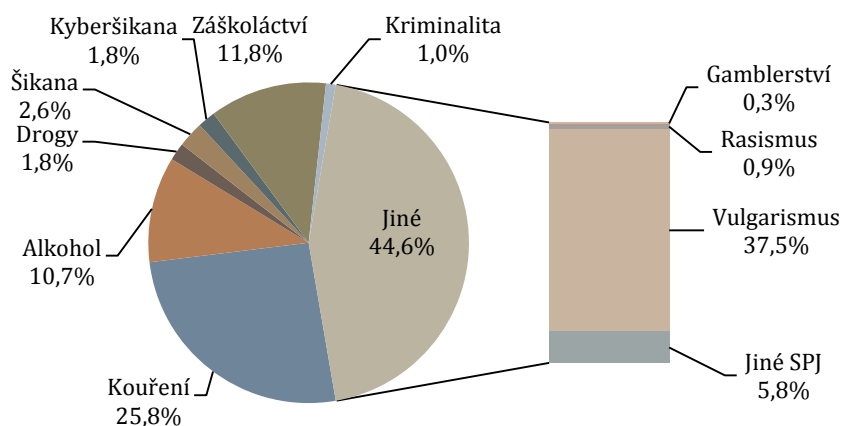
4. Evidence rizikového chování ve Zlínském kraji

Na základě informací škol a školských zařízení mapuje krajská školská koordinátorka prevence rizikové chování ve školách ZK již do roku 2003. Ve školním roce 2013-2014 se zúčastnilo zjištění rizikového chování žáků 312 škol, vráceny byly dotazníky z 232 oslovených škol (návratnost 74%). Přehled zaznamenaných forem rizikového chování na školách vyplývá z Grafu 2.

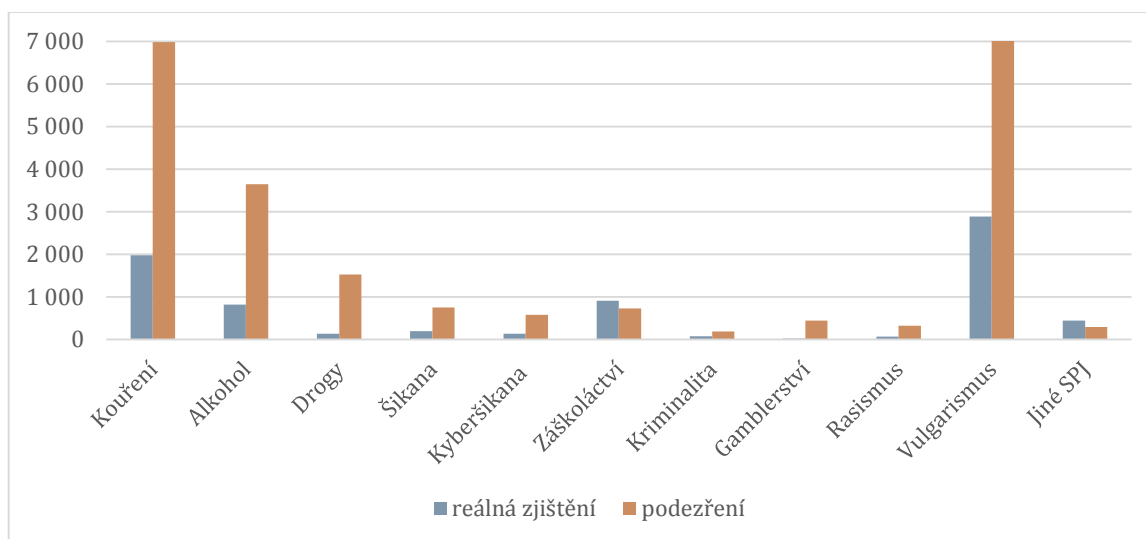
4.1. PODÍL RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ VE ŠKOLNÍM ROCE 2013-2014

Rizikové chování se objevuje asi u 14% z celkového počtu žáků Zlínského kraje. Z těchto čtrnácti procent se nejvíce objevuje vulgarismus, kouření a záškoláctví (viz. Graf 2). Srovnání RCH od roku školního roku 2006-2007 je uvedeno v Příloze č. 3.

Graf 2 - Podíl rizikového chování ve školním roce 2013-2014

Graf 3 - Reálná zjištění a podezření na rizikové chování ve školním roce 2013-2014

4.2. PROBLEMATIKA NADUŽÍVÁNÍ ALKOHOLU A JINÝCH NÁVYKOVÝCH LÁTEK

Alkohol je droga, se kterou se dítě setká brzy – nejčastěji v rodině nebo u vrstevníků. Je to společensky vysoce tolerovaná droga, jejíž užívání může vést k jinému rizikovému chování. Alkohol je snadno dostupný, české děti začínají s konzumací alkoholu nejdříve z EU (přibližně v 11 letech). Nadměrné požívání alkoholu je faktorem, který ovlivňuje návazné RCH.

Ze statistiky Zlínského kraje (viz. Tabulka 9) je patrné, že počet mladých pacientů ve věku do 19 let užívajících alkohol a evidovaných v ambulantních psychiatrických zařízeních v kraji sídla zdravotnického zařízení není zanedbatelný a povolna se dotýká i velmi mladých pacientů ve věku do 14 let.

Tabulka 9 - Evidence pacientů užívajících alkohol a evid. v ambulancích psych. zař. v kraji sídla zdravotnického zařízení (Zdroj: ÚZIS - Zdravotnické ročenky Zlínského kraje 2003-2013)

Věk	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
0-14	0	0	0	1	1	1	2	0	0	0	1
15-19	6	14	33	18	12	16	21	15	15	9	17
20-39	735	740	990	850	781	829	778	779	768	722	702
40-64	1161	1207	1477	1211	1384	1256	1327	1310	1307	1317	1213
65+				251	128	136	145	133	129	104	114
celkem	1902	1961	2500	2331	2306	2238	2273	2237	2219	2152	2047
se závislostí	1604	1661	2236	2068	2046	1904	1944	1971	1918	1884	1810

Vzestupnou tendenci má dle statistiky (viz. Tabulka 10) počet mladých pacientů ve věku do 19 let užívajících nealkoholické drogy a kteří jsou evidováni v ambulancích psychiatrických zařízení v kraji sídla zdravotnického zařízení. V České republice kouří přibližně ¼ šestnáctiletých, ¾ v tomto věku cigaretu alespoň jednou zkusily. V posledních letech u mladých lidí roste také zkušenost s vodní dýmku, která je zdraví mnohem nebezpečnější než cigarety.

Tabulka 10 - Evidence pacientů užívajících nealkoholické drogy a evidovaných v ambulancích psych. zař. v kraji sídla zdravotnického zařízení (Zdroj: ÚZIS – Zdravotnické ročenky Zlínského kraje 2003-2013)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
0-14	0	7	1	0	1	1	1	1	1	1	1
15-19	39	35	73	37	40	39	30	14	43	37	45
20-39	113	134	143	93	82	107	121	115	156	187	158
40-64				47	32	26	46	49	41	70	52
65+	101	114	38	17	12	10	10	11	11	9	9
celkem	253	290	255	194	167	183	208	190	252	304	265
se závislostí	106	139	185	134	97	131	140	156	192	262	233

4.3. TRESTNÁ ČINNOST DĚTÍ, ŽÁKŮ A STUDENTŮ VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Mezi cílové skupiny, na které je tato strategie zaměřená, patří především pachatelé (např. mládež a mladí dospělí), oběti (např. dětské oběti mravnostní, násilné a majetkové trestné činnosti a dětské oběti šikany), dále rizikovní jedinci v postavení potenciálních pachatelů nebo obětí (např. rodiny dětí s poruchami chování). Přehled evidované trestné činnosti dětí, žáků a studentů ve Zlínském kraji sleduje tabulka v Příloze č. 4.

4.4. PROBLEMATIKA ZDRAVÉHO ŽIVOTNÍHO STYLU

Oblast zdravého životního stylu je v současné době velmi aktuální jak pro odbornou, tak i laickou veřejnost. Důvodem je skutečnost, že mezi determinantami, které ovlivňují naše zdraví má životní styl dominantní podíl, a to z 50 - 60%. Mezi stěžejní oblasti životního stylu, které mohou mít na zdraví výrazný vliv jak pozitivní (pokud jsou respektovány správné zásady), tak negativní (v případě uplatňování rizikových návyků), patří výživa, pohybová aktivita, návykové chování, rizikové sexuální chování a oblast stresu a mentální hygieny. Z tohoto důvodu je tedy velmi podstatné, k jakému životnímu stylu jsou děti a dospívající vedeni.

Z mnoha odborných studií je známá skutečnost těsné vazby mezi životním stylem (zejména nesprávnou výživou, sníženou pohybovou aktivitou a kouřením) a rozvojem civilizačních chorob, resp. neinfekčních epidemií, které dominují žebříčku morbidity a mortality ve vyspělých zemích, tedy i v České republice. Známa, avšak mnohdy podceňovaná, je také skutečnost, že nejúčinnějším způsobem jak minimalizovat rozvoj, případně oddálit nástup těchto nemocí je prevence, zejména pak primární prevence.

Primární prevence, tzn. působení na široké populační spektrum „zdravé“ populace, zejména dětí a dospívajících, pomocí efektivních didaktických nástrojů a uplatňování nejnovějších vědeckých poznatků z etiopatogeneze těchto nemocí, ale i z oblasti psychologie, sociálně patologických jevů atp., náleží do rukou rodičů, lékařů a pedagogů. Právě pedagogové mají nezastupitelnou úlohu v uplatňování zásad primární prevence na jejich cílovou skupinu, tedy na děti a dospívající.

Problematika zdravého životního stylu je řešena na každé škole, zvláště pak na školách základních jsou to projekty, přednášky, aktivity směřované k výchově ke zdraví, přednášky Krajské hygienické stanice Zlínského kraje a nestátních neziskových organizací. Ve Zlínském kraji jsou školy, které jsou zařazeny do sítě zdravých škol. Ve školách se zlepšila úroveň školního stravování, zvýšila se návštěva školních zahrad, byly zavedeny projekty jako např. Ovoce do škol, Mléko – zdravé zuby, Veverka Věrka, Týdny zdraví aj.

5. Hlavní priority a cíle kraje v oblasti primární prevence na rok 2015-2017

5.1. PRIORITY, CÍLE A VIZE ZLÍNSKÉHO KRAJE

Základním principem strategie primární prevence rizikových projevů chování je co nejučinnější výchova ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a zachování integrity osobnosti.

Kraje jsou jedněmi z klíčových partnerů MŠMT ČR při přípravě a realizaci národní strategie prevence a při jejím zavádění do praxe. Organizace prevence na vertikální úrovni zahrnuje: MŠMT, kraje, metodiky prevence v pedagogicko-psychologických poradnách a školní metodiky prevence ve školách a školských zařízeních.

Hlavní cíle prevence na období 2015-2017 jsou následující:

- pokračovat v dobře nastavených a fungujících prioritách
- nadále zajišťovat optimální personální, organizační i finanční podmínky potřebné pro uplatňování primární prevence na školách a školských zařízeních
- spolupráce se sekci prevence v KPPP a ZDVPP Zlín
- prostřednictvím dostupných kvalitních preventivních programů snižovat počet problémů v oblasti rizikového chování dětí a mládeže
- evaluačními mechanismy napomoci zkvalitnění školních preventivních strategií (oslovit školy, jakým způsobem u nich probíhá hodnocení primární prevence, možnost využití evaluačního dotazníku – kvantitativní hodnocení MPP)
- podpora komplexních minimálních preventivních programů, které budou navazovat na vzdělávací proces (ŠVP) i další nadstavbové aktivity – žáci, pedagogové, rodiče
- podpora školních komplexních projektů škol zaměřených na boj proti: alkoholismu, kuřáctví, užívání nelegálních drog, šikanu, kyberšikanu, agresivitu, záškoláctví a antisemitismus
- metodická podpora okresních metodiček prevence a koordinace při vzdělávání školních metodiků prevence
- navazovat na vzdělávací, odborná a profesní školení u pedagogů, rozvíjet jejich další vzdělávání
- s cílenou prevencí začít v MŠ, účinně navazovat v další školní docházce tak, aby dítě získalo nejen vědomosti, dovednosti, ale naučilo se je i používat a přijalo je za vlastní
- do prevence cíleně včlenit i problematiku poruch příjmu potravin a stravovacích návyků a problémů pohybové aktivity, rizikového sexuálního chování, bezpečnosti v dopravě
- aktuálně reagovat na vznik nových forem rizikového chování nebo chování, které vykazuje nejvyšší četnost – v této souvislosti připravit odbornou pomoc (informace, vzdělávání školních metodiků prevence) jedná se zejména o kyberšikanu, antisemitismus, nedrogové závislosti
- využití peer aktivistů
- rozšířit spolupráci na SŠ, informovat ředitele o preventivních aktivitách
 - úzká spolupráce s krajskými protidrogovými koordinátory prevence kriminality
 - podporovat a koordinovat aktivity Krajského parlamentu dětí a mládeže
 - spolupráce s krajskou koordinátorkou pro národnostní menšiny

Vizí v oblasti prevence je podpora funkčního systému primární prevence, výchova ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a k vyváženému všestrannému rozvoji osobnosti.

Vize prevence v období 2015-2017

- pokračovat v mapování rizikového chování v základních i středních školách v souvislosti s minimálním preventivním programem
- prohlubovat erudice pedagogů mateřských, základních a středních škol v oblasti primární prevence a multikulturní výchovy formou konferencí
- prevenci na SŠ podpořit zapojením peer aktivistů
- ve spolupráci s KPPP a ZDVPP Zlín využít dotačního řízení KÚ na podporu preventivních aktivit na SŠ, včetně příkladů dobré praxe

5.2. SPOLUPRÁCE V RÁMCI KRAJSKÉHO ÚŘADU

Velmi úzká a kvalitní spolupráce je navázána s Oddělením neziskového sektoru Kanceláře hejtmána, kde je zařazen Krajský protidrogový koordinátor. Do oddělení je dále zařazen pracovník pro nestátní neziskové organizace a Krajský koordinátor pro národnostní menšiny. Jsou realizovány společné aktivity (například setkávání s intervenčními týmy, účast krajského protidrogového koordinátora na poradách s okresními a školními metodiky prevence). Spolupráce se rozvíjí také v oblasti výměny informací, předávání poznatků a postřehů ze seminářů, porad, vzdělávacích akcí.

5.3. SPOLUPRÁCE S METODIKY PREVENCE V KRAJSKÉ PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉ PORADNĚ A ZAŘÍZENÍ PRO DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ ZLÍN

Tato spolupráce je na velmi dobré úrovni. KŠKP se podle svých možností účastní společných porad, realizovaných metodiky prevence KPPP, se školními metodiky ze školských zařízení v rámci celého ZK. Nastavení tohoto systému je vyhovující. Není tedy zcela vyhovující, pro efektivní prevenci kombinace úvazků (psycholog – metodik prevence, či speciální pedagog – metodik prevence). Od září 2014 se podařilo v KPPP a ZDVPP Zlín začít realizovat model jednoho plného úvazku na prevenci s tím, že metodička prevence realizuje zakázky nejen ve své spádovosti okresu, ale v celém Zlínském kraji pomáhá řešit zakázky ze škol svým kolegy. Tento model se osvědčil.

5.4. ODBORNÉ ORGÁNY, PRACOVNÍ KOMISE

Významnou roli v oblasti prevence sehrává Komise Rady Zlínského kraje pro protidrogovou prevenci a prevenci kriminality. Náplní Komise je realizace preventivní politiky na krajské úrovni, příprava a doporučení koncepčních materiálů ke schválení v orgánech kraje, doporučování zaměření finanční podpory kraje v této oblasti a spolupráce s městy, která se nemalou mírou podílejí na realizaci preventivní politiky na místní úrovni (seznam členů Komise Rady ZK viz. Příloha č. 1). Do prevence je aktivně zapojen odbor Kanceláře hejtmána, kde je do Oddělení neziskového sektoru zařazena agenda protidrogové prevence a prevence kriminality.

Okresní metodička prevence ve Vsetíně je členkou Komise pro prevenci kriminality Městského úřadu ve Valašském Meziříčí. Velmi dobrá je i spolupráce s kurátory pro mládež. Okresní metodička prevence Zlín je členkou komise „Infoservis“. Všechny metodičky prevence spolupracují v rámci své působnosti při

účasti tzv. „Infoservisů“ – pracovní setkání zástupců odborných státních i nestátních zařízení na poli prevence.

Krajská školská koordinátorka prevence je stálým hostem Komise Rady Zlínského kraje pro protidrogovou prevenci a prevenci kriminality. Seznam členů Komise Rady Zlínského kraje je uveden v Příloze č. 1.

5.5. AKTIVITY KRAJE V OBLASTI PRIMÁRNÍ PREVENCE

Školy a školská zařízení na území Zlínského kraje mají možnost každým rokem uplatnit svůj projekt v rámci dotačního řízení MŠMT na realizaci projektů v oblasti prevence rizikového chování. Realizace tohoto programu je v souladu s Národní strategií prevence rizikového projevu chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2013–2018. Programy jsou financovány ze státního rozpočtu prostřednictvím krajského úřadu. Dotace musejí být využity zejména na rozvoj preventivních programů školy, školského zařízení. Každý rok probíhá vyhodnocení preventivních programů škol a školských zařízení škol v členění neúplné základní školy, základní školy, střední školy a speciální školy a školská zařízení. Nově jsou od 2014 oceňováni školní metodici prevence za realizaci preventivních aktivit. Od roku 2009 je udělována cena za mimořádný přínos v prevenci. Tyto aktivity jsou motivačním prvkem pro školní metodiky prevence a zároveň prezentují příklady dobré praxe. Jsou také setkáním těch nejlepších metodiků prevence s vedením kraje. Významnou aktivitou ZK je pořádání krajské konference k prevenci pro ZŠ, SŠ i MŠ. Tato aktivita slouží k výměně zkušeností, zprostředkování kvalitních lektorů v závislosti na vývoji potřeb prevence a vzniku nových forem RCH.

Zlínský kraj plánuje nadále těžit z výstupů mezinárodních projektů, které realizoval v období let 2013–2015. Projekt partnerství Comenius Regio – Pozitivní integrace romských komunit v našich školách se zabýval funkčními přístupy učitelů k romským žákům na základních i středních školách. Výměna informací probíhala na úrovni škol i úřadů, Zlínského kraje a hrabství Gwent v jižním Walesu ve Velké Británii. Díky projektu vznikla příručka Vybrané přístupy učitelů k romským žákům, která shrnuje zásadní poznatky z této oblasti z obou zemí a obsahuje také vzorový výukový program zaměřený na prevenci rasismu, xenofobie a stereotypního myšlení u žáků škol, který mohou učitelé ve školách pro žáky organizovat. Také projekt Leonardo da Vinci – Safe Arrival cílí na žáky a podporuje výchovné poradce a školní metodiky prevence v preventivních opatřeních na podporu žáků ohrožených předčasným ukončením školní docházky. Výsledkem dvouleté práce Zlínského kraje v mezinárodním konsorciu škol a úřadů ve Velké Británii, Irsku, Španělsku a Maďarsku je publikace Metody a nástroje pro podporu žáků ohrožených předčasným odchodem ze školy, která obsahuje návod jak identifikovat ohrožené žáky a jakými prostředky jim pomoci získat motivaci pro dokončení studia. Příručky jsou distribuovány do škol a dostupné jsou i v elektronické verzi na portálu školství Zlínského kraje www.zkola.cz.

6. Financování služeb prevence v kraji

6.1. Z ROZPOČTU KRAJE

V tabulce 11 jsou uvedeny dotace, které kraj poskytuje v rámci dotace na podporu nestátních neziskových organizací v oblasti prevence rizikových typů chování v roce 2014.

Tabulka 11 - Výdaje z rozpočtu ZK na protidrogovou politiku v roce 2014 (Zdroj: Oddělení neziskového sektoru Kanceláře hejtmána KÚZK)

Rozpočtový zdroj	Popis	Výše výdajů (v Kč) na návykové látky	Výše výdajů (v Kč) na gambling
Zlínský kraj Programový fond (Podprogram PF07-14)	Dotace na podporu nestátních neziskových organizací v oblasti prevence rizikových typů chování v roce 2014 - Podprogram PF07-14	1 880 000 Kč z toho: <ul style="list-style-type: none"> • Oblastní charita Kroměříž - KC + TP 415 000 Kč • Agarta KC + TP 410 000 Kč • Onyx Zlín o. p. s. - KC + TP 420 000 Kč • Společnost Podané ruce o. p. s., KC + TP – 445 000 Kč • Společnost Podané ruce o. p. s., Adiktologická ambulance Zlín – 40 000 Kč • primární prevence – 150 000 Kč 	60 000 Kč (kvalif. odhad výdajů z částky podpory určené na projekt Ambulance adiktologie Zlín)
Zlínský kraj Dofinancování poskytovatelů soc. služeb	Přímá dotace projektům	98 000 Kč z toho: Oblastní charita Kroměříž <ul style="list-style-type: none"> • KC – 50 000 Kč • TP – 48 000 Kč 	0 Kč
Zlínský kraj Provoz PAZS	Finanční prostředky na provoz protialkoholní záchytné stanice provozované Kroměřížskou nemocnicí a. s. dle smlouvy o provozování PAZS na rok 2014	6 000 000 Kč	0 Kč
Celkem		7 978 000 Kč	60 000 Kč

Mimo uvedené dotace poskytuje Zlínský kraj každoročně 60 000 Kč na Ocenění školních metodiků prevence a 50 000 Kč na Konference k prevenci.

6.2. PŘEHLED POSKYTNUTÝCH DOTACÍ Z MĚST V ROCE 2014 NA SPECIFICKOU PROTIDROGOVOU PREVENCI.

Tabulka 12 - Přehled poskytnutých dotací z měst v roce 2014 na specifickou protidrogovou prevenci. (Zdroj: Oddělení neziskového sektoru Kanceláře hejtmána KÚZK v roce 2014)

Obec	Popis	Výše výdajů (v Kč) na návykové látky	Výše výdajů (v Kč) na gambling
Bojkovice celkem 15 000 Kč	Společnost Podané ruce o. p. s., KC Charáč - příspěvek na činnost TP	15 000 Kč	0 Kč
Bystřice pod Hostýnem celkem 35 000 Kč	Oblastní charita Kroměříž - příspěvek na činnost KC	35 000 Kč	0 Kč
Holešov celkem 15 000 Kč	Oblastní charita Kroměříž - příspěvek na činnost TP	15 000 Kč	0 Kč
Hulín celkem 18 000 Kč	Oblastní charita Kroměříž - příspěvek na činnost TP	18 000 Kč	0 Kč
Chropyně celkem 8 000 Kč	Oblastní charita Kroměříž - příspěvek na činnost TP	8 000 Kč	0 Kč
Kroměříž celkem 125 000 Kč	Oblastní charita Kroměříž - příspěvek na činnost KC	62 500 Kč	0 Kč
	Oblastní charita Kroměříž - příspěvek na činnost TP	62 500 Kč	0 Kč
Kunovice celkem 20 000. Kč	Společnost Podané ruce o. p. s., KC Charáč - příspěvek na činnost TP	20 000 Kč	0 Kč
Luhačovice celkem 0 Kč	Podpora v r. 2014 dle sdělení neposkytnuta	0 Kč	0 Kč
Morkovice-Slížany celkem 22 000 Kč	Oblastní charita Kroměříž - příspěvek na činnost KC	22 000 Kč	0 Kč
Napajedla celkem 18 000 Kč	ONYX Zlín o. p. s - příspěvek na činnost TP	18 000 Kč	0 Kč
Otrokovice celkem 92 000 Kč	ONYX Zlín o. p. s - příspěvek na činnost TP	92 000 Kč	0 Kč
Rožnov pod Radhoštěm celkem 58 000 Kč	Agarta - příspěvek na činnost TP	58 000 Kč	0 Kč
Slavičín celkem 28 463 Kč	Poradenské centrum R-Ego - Specifické programy primární prevence	28 463 Kč	0 Kč
Slušovice celkem 3 000 Kč	ONYX Zlín o. p. s - příspěvek na činnost TP	3 000 Kč	0 Kč
Staré Město celkem 40 000 Kč	Společnost Podané ruce o. p. s., KC Charáč - příspěvek na činnost TP	40 000 Kč	0 Kč
Uherské Hradiště celkem 300 000 Kč	Společnost Podané ruce o. p. s., KC Charáč - příspěvek na činnost KC a TP	300 000 Kč	0 Kč
Uherský Brod celkem 90 000 Kč	Společnost Podané ruce o. p. s., KC Charáč - příspěvek na činnost TP	90 000 Kč	0 Kč

Uherský Ostroh celkem 5 000 Kč	Společnost Podané ruce o. p. s., KC Charáč - příspěvek na činnost TP	5 000 Kč	0 Kč
Valašské Klobouky celkem 0 Kč	Podpora v r. 2014 dle sdělení poskytnuta pouze na NZDM	0 Kč	0 Kč
Valašské Meziříčí celkem 341 500 Kč	Agarta - příspěvek na činnost TP	130 000 Kč	0 Kč
	Modrý kříž v ČR - příspěvek na činnost poradny pro osoby závislé	211 500 Kč	nezjištěno
Vizovice celkem 8 000 Kč	ONYX Zlín o. p. s. - příspěvek na činnost TP	8 000 Kč	0 Kč
Vsetín celkem 254 000 Kč	Agarta - příspěvek na činnost KC	127 000 Kč	0 Kč
	Agarta - příspěvek na činnost TP	77 000 Kč	0 Kč
	Na Cestě z. s. - příspěvek na činnost služeb následné péče	50 000 Kč	nezjištěno
Zlín celkem 805 000 Kč	ONYX Zlín o. p. s. - příspěvek na činnost KC	230 000 Kč	0 Kč
	ONYX Zlín o. p. s. - příspěvek na činnost TP	85 000 Kč	0 Kč
	DIS SKM Fryšták - projekt PP Orientační dny	25 000 Kč	0 Kč
	SVP Domek - projekt 5P	90 000 Kč	0 Kč
	Společnost Podané ruce o. p. s. - příspěvek na činnost Ambulance adiktologie Zlín	150 000 Kč (kvalif. odhad výdajů z celk. částky)	225 000 Kč (kvalif. odhad výdajů z celk. částky)
Celkem		2 075 963 Kč	225 000 Kč

Přílohy

PŘÍLOHA Č. 1

Komise Rady Zlínského kraje pro protidrogovou prevenci a prevenci kriminality.

Jméno a příjmení	Statut	Instituce	Funkce v instituci
Mgr. Taťána Valentová Nersesjan	předsedkyně	Zlínský kraj	členka rady pro sociální oblast
Mgr. Pavlína Nováková	tajemnice	Zlínský kraj	vedoucí oddělení neziskového sektoru KÚZK
Mgr. Martina Štavjaníková	členka	Unie Kompas	ředitelka
Mgr. Lucie Javoříková	členka	Policie ČR	pracovnice (problematika prevence kriminality)
Mgr. Blanka Kristianová	členka	ZŠ Karolinka	učitelka
Mgr. Petr Netočný	člen	Onyx Zlín o.p.s.	ředitel
MUDr. Pavel Konečný	člen	Psychocentrum Zlín	psychiatr, adiktolog
Milan Sekáč	člen	Český červený kříž Vsetín	ředitel
Ing. Pavel Němec	člen	Policie ČR	pracovník (problematika toxik)
JUDr. František Vachala	člen	Obec Halenkov	zastupitel obce
Mgr. Vladimír Lhotka	člen	Probační a mediační služba ČR	vedoucí Probační a mediační služby ČR Zlín
Bc. Jaroslav Bistrý	člen	neuveдено	neuveдено
Ing. Bc. Petr Petrželka	člen	Policie ČR	pracovník (problematika národnostní menšiny)
Mgr. Petr Horyanský	stálý host	Zlínský kraj	krajský protidrogový koordinátor
Mgr. Bc. Šárka Kostková	stálý host	Zlínský kraj	krajská školská koordinátorka odboru školství
Ing. Karol Muránsky	stálý host	Zlínský kraj	vedoucí odboru zdravotnictví
Mgr. Gabriela Hrdinová	stálý host	Zlínský kraj	vedoucí oddělení plánování a rozvoje sociálních služeb

Komise byla zřízena pod názvem Komise Rady Zlínského kraje pro protidrogovou prevenci a prevenci kriminality dne 22. 4. 2013 usnesením Rady Zlínského kraje č. 0393/R09/13 a je kompetentní v otázkách protidrogové prevence (včetně projednávání problematiky alkoholu a patol. hráčství) a prevence kriminality. Komise je zřízena jako poradní orgán Rady Zlínského kraje.

PŘÍLOHA Č. 2

Organizace s pověřením k výkonu sociálně právní ochrany dětí ve Zlínském kraji.

Název	Adresa	Rozsah pověření
Unie Kompas, o. s.	Pod Stráněmi 2505, 760 01 Zlín	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vyhledávání dětí, na které se sociálně-právní ochrana zaměřuje 2. Činnost zaměřená na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku 3. Zřizování a provoz zařízení sociálně-výchovné činnosti 4. Zřizování a provozování výchovně-rekreačních táborů pro děti 5. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 6. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené 7. Pořádání v rámci poradenské činnosti přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovou 8. Uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče 9. Poskytování odborného poradenství a pomoci žadatelům o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče a poskytování poradenské pomoci fyzickým osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny a osvojitelům nebo pěstounům v souvislosti s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče 10. Poskytování výchovné a poradenské péče osobě pečující, s níž pověřená osoba uzavřela dohodu o výkonu pěstounské péče, při výkonu pěstounské péče a sledování výkonu pěstounské péče, pokud osoba pečující o tuto službu požádá, je pověřená osoba povinná výchovnou a poradenskou péči poskytnout
Spektrum preventivních programů pro děti a mládež, o. s.	Husovo nám. 229, 767 01 Kroměříž	Činnost zaměřená na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku
Salesiánský klub mládeže Zlín, o. s.	Okružní 5430, 760 05 Zlín	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vyhledávání dětí, na které se sociálně-právní ochrana zaměřuje 2. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 3. Činnost zaměřená na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku 4. Zřizování a provoz zařízení sociálně-výchovné činnosti
Oblastní charita Uherské Hradiště	Velehradská tř. 247, 686 01 Uherské Hradiště	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vyhledávání dětí, na které se sociálně-právní ochrana zaměřuje 2. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 3. Činnost zaměřená na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku 4. Zřizování a provoz zařízení sociálně výchovné činnosti 5. Zřizování a provozování výchovně rekreačních táborů pro děti
Azylový dům pro ženy a matky s dětmi, o. p. s.	Hrbová 1561, 755 01 Vsetín	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 2. Pořádání v rámci poradenské činnosti přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovou 3. Zřizování a provoz zařízení odborného poradenství pro péči o děti
R-Ego, o. s.	Mezi Šenky 19, 763 21 Slavičín	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vyhledávání dětí, na které se sociálně-právní ochrana zaměřuje 2. Pořádání v rámci poradenské činnosti přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovou 3. Činnost zaměřená na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku 4. Zřizování a provoz sociálně výchovné činnosti
Oblastní charita Uherský Brod	Mariánské nám. 13, 688 01 Uherský Brod	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 2. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené

Rodina sv. Zdislavy, o. s.	Husitsko-Solanec 395, 756 62 Husitsko- Solaneč	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 2. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené 3. Pořádání v rámci poradenské činnosti přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovou 4. Vyhledávání fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny a jejich oznamování obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností 5. Převzetí zajišťování přípravy fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny k přijetí dítěte do rodiny, kterou jinak zajišťuje krajský úřad 6. Poskytování fyzickým osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny a osvojitelům nebo pěstounům poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče 7. Uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče 8. Poskytování výchovné a poradenské péče osobě pečující, s níž pověřená osoba uzavřela dohodu o výkonu pěstounské péče, při výkonu pěstounské péče a sledování výkonu pěstounské péče, pokud osoba pečující o tuto službu požádá, je pověřená osoba povinná výchovnou a poradenskou péči poskytnout
Charita sv. Anežky Otrokovice	Na Uliče 1617, 765 02 Otrokovice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 2. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené
Charita Valašské Meziříčí	Kpt. Zavadila 1345, 757 01 Valašské Meziříčí	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 2. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené 3. Zřizování a provoz zařízení sociálně-výchovné činnosti
Oblastní charita Kroměříž	Ztracená 63, 767 01 Kroměříž	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 2. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené 3. Zřizování a provozování výchovně rekreačních táborů pro děti 4. Pořádání v rámci poradenské činnosti přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovou
Charita Zlín	Burešov 4886, 760 01 Zlín	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 2. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené 3. Pořádání v rámci poradenské činnosti přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovou
Diakonie ČCE – středisko Vsetín	Strmá 34/2, 755 01 Vsetín	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vyhledávání dětí, na které se sociálně-právní ochrana zaměřuje 2. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 3. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené 4. Činnost zaměřená na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku 5. Zřizování a provoz zařízení sociálně výchovné činnosti 6. Zřizování a provozování výchovně rekreačních táborů pro děti
STROP, o. s.	Dlouhá 2699, 760 00 Zlín	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 2. Převzetí zajišťování přípravy fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny k přijetí dítěte do rodiny 3. Uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče 4. Poskytování odborného poradenství a pomoci žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče a poskytování poradenské pomoci fyzickým osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny a osvojitelům nebo pěstounům v souvislosti s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče 5. Poskytování výchovné a poradenské péče osobě pečující, s níž pověřená osoba uzavřela dohodu o výkonu pěstounské péče, při výkonu pěstounské péče a sledování výkonu pěstounské péče, pokud osoba pečující o tuto službu požádá, je pověřená osoba povinná výchovnou a poradenskou péči poskytnout.

Na cestě, o. s.	Palackého 138, 755 01 Vsetín	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené 2. Činnost zaměřená na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku 3. Zřizování a provoz zařízení sociálně výchovné činnosti 4. Pořádání v rámci poradenské činnosti přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovou
Petrklíč, o. p. s.	Na Krajině 44, 686 01 Uherské Hradiště - Věsky	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 2. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené 3. Pořádání v rámci poradenské činnosti přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovou
Charita Vsetín	Horní náměstí 135, 755 01 Vsetín	<ol style="list-style-type: none"> 1. Činnost zaměřenou na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku 2. Zřizování a provoz zařízení sociálně-výchovné činnosti
Vzdělávací, sociální a kulturní středisko při Nadaci Jana Pivečky, o. p. s.	Horní náměstí 111, 763 21 Slavičín	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vyhledávání dětí, na které se sociálně-právní ochrana zaměřuje 2. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 3. Činnost zaměřenou na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku 4. Zřizování a provoz zařízení sociálně-výchovné činnosti
Charita Holešov	Tovární 1407, 769 01, Holešov	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 2. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené
DOMINO, o. s.	Na Honech III/4922, 760 01 Zlín	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vyhledávání dětí, na které se sociálně-právní ochrana zaměřuje 2. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 3. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené 4. Pořádání v rámci poradenské činnosti přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovou 5. Činnost zaměřenou na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku 6. Zřizování a provoz zařízení odborného poradenství pro péči o děti 7. Zřizování a provoz zařízení sociálně-výchovné činnosti 8. Zřizování a provozování výchovně rekreačních táborů pro děti 9. Uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče 10. Poskytování odborného poradenství a pomoci žadatelům o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče a poskytování poradenské pomoci fyzickým osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny a osvojitelům nebo pěstounům v souvislosti s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče 11. Poskytování výchovné a poradenské péče osobě pečující, s níž pověřená osoba uzavřela dohodu o výkonu pěstounské péče, při výkonu pěstounské péče a sledování výkonu pěstounské péče, pokud osoba pečující o tuto službu požádá, je pověřená osoba povinná výchovnou a poradenskou péči poskytnout 12. Vyhledávání fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny a jejich oznamování obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností 13. Vyhledávání dětí, kterým je třeba zajistit péči v náhradním rodinném prostředí formou pěstounské péče nebo osvojením, a jejich oznamování obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností
ARGO, o. s., Společnost dobré vůle	Nivy II 5358, 760 01 Zlín	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 2. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené
Akropolis, o. s.	Stará Tenice 1195, 686 01 Uherské Hradiště	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 2. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené 3. Pořádání v rámci poradenské činnosti přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovou 4. Poskytovat fyzickým osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny a osvojitelům nebo pěstounům poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo se svěřením dítěte do pěstounské péče

Rodinné a mateřské centrum Vsetín	Jasenice 943, 755 01 Vsetín	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vyhledávání dětí, na které se sociálně-právní ochrana zaměřuje 2. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 3. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené 4. Pořádání v rámci poradenské činnosti přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovu 5. Vyhledávání fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny a jejich oznamování obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností
Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy	U Náhonu 5208, Zlín	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zřizování a provoz zařízení odborného poradenství pro péči o děti 2. Uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče 3. Poskytování odborného poradenství a pomoci žadatelům o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče a poskytování poradenské pomoci fyzickým osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny a osvojitelům nebo pěstounům v souvislosti s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče 4. Poskytování výchovné a poradenské péče osobě pečující, s níž pověřená osoba uzavřela dohodu o výkonu pěstounské péče, při výkonu pěstounské péče a sledování výkonu pěstounské péče, pokud osoba pečující o tuto službu požádá, je pověřená osoba povinná výchovnou a poradenskou péči poskytnout
Dětské centrum Zlín	Burešov 3675, Zlín	Zřizování a provoz zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
Komunitní a vzdělávací centrum Emcéčko	J.K.Tyla 418, 757 01 Valašské Meziříčí	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené 2. Pořádání v rámci poradenské činnosti přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovu
Rodina u nás, o. s.	Poličná 21, 757 01 Poličná	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě 2. Uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče 3. Převzetí zajišťování příprav žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče k přijetí dítěte do rodiny, kterou jinak zajišťuje krajský úřad, provádění příprav žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče. 4. Poskytování odborného poradenství a pomoci žadatelům o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče a poskytování poradenské pomoci fyzickým osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny a osvojitelům nebo pěstounům v souvislosti s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče 5. Poskytování výchovné a poradenské péče osobě pečující, s níž pověřená osoba uzavřela dohodu o výkonu pěstounské péče, při výkonu pěstounské péče a sledování výkonu pěstounské péče, pokud osoba pečující o tuto službu požádá, je pověřená osoba povinná výchovnou a poradenskou péči poskytnout
Auxilium, o. p. s.	Hošťálková 428, 756 22 Hošťálková	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené 2. Pořádání v rámci poradenské činnosti přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovu 3. Poskytování odborného poradenství a pomoci žadatelům o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče a poskytování poradenské pomoci fyzickým osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny a osvojitelům nebo pěstounům v souvislosti s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče 4. Vyhledávání fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny a jejich oznamování obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností
NA DLANI, o. p. s.	Santražiny 753, 760 01 Zlín	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené 2. Pořádání v rámci poradenské činnosti přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovu 3. Poskytování výchovné a poradenské péče osobě pečující, s níž pověřená osoba uzavřela dohodu o výkonu pěstounské péče, při výkonu pěstounské péče a sledování výkonu pěstounské péče, pokud osoba pečující o tuto službu požádá, je pověřená osoba povinná výchovnou a poradenskou péči poskytnout 4. Uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče 5. Vyhledávání fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny a jejich oznamování obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností 6. Vyhledávání dětí, na které se sociálně-právní ochrana zaměřuje

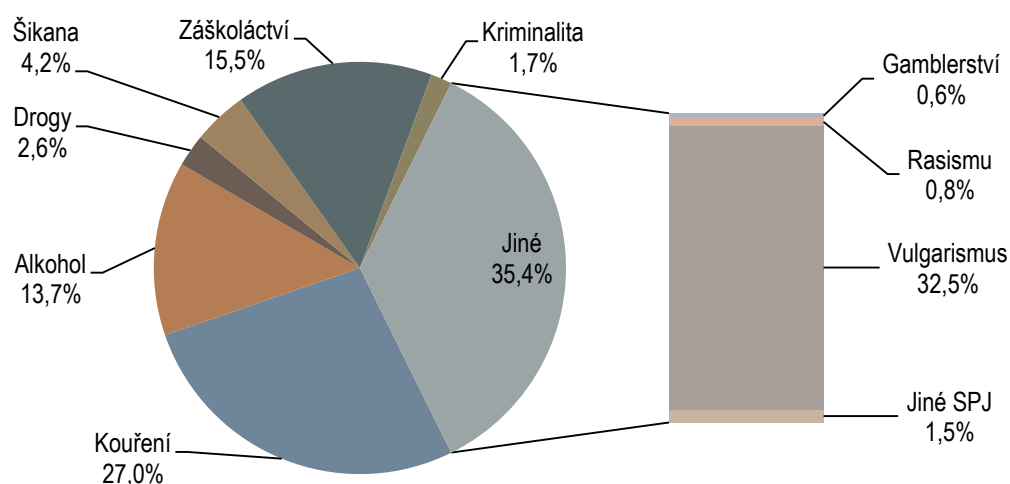
DOMEK	Česká 4789, 760 05 Zlín	jiné činnosti než je zřizování a provozování zařízení SPOD
ONYX	Gahurova 1563, 760 01 Zlín	jiné činnosti než je zřizování a provozování zařízení SPOD
Fond ohrožených dětí	Na Poříčí 6, 110 00 Praha 1	pověření ke zřizování zařízení SPOD
Sdružení SOS dětských vesniček	U Prašného mostu 50, 119 01 Praha - Hrad	pověření ke zřizování zařízení SPOD

PŘÍLOHA Č. 3

Přehled výskytu rizikového chování ve školách a školských zařízeních ve Zlínském kraji

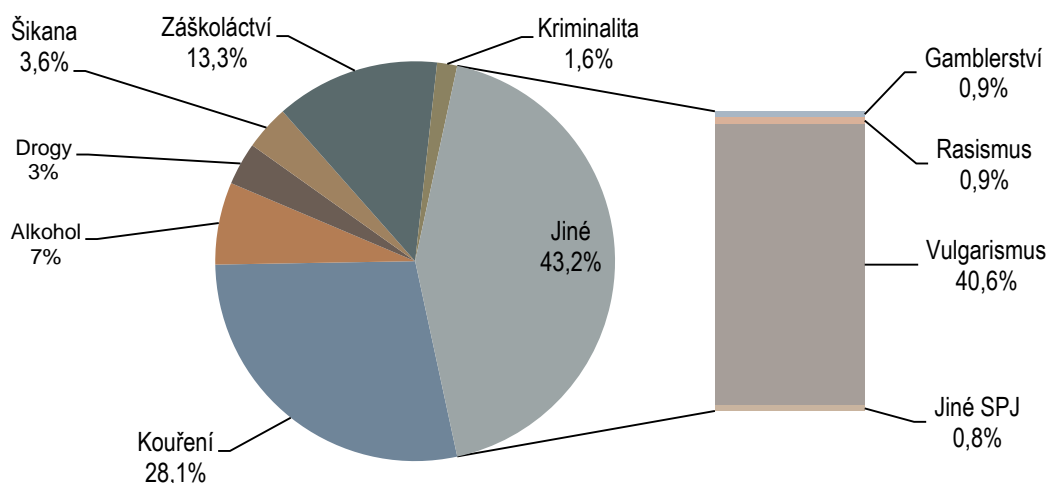
Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Zlínského kraje již od roku 2007 provádí mapování rizikového chování ve školách a školských zařízeních na území kraje. Jedná se o základní školy, základní školy neúplné, střední školy, vyšší odborné školy, dětské domovy, speciální školy.

Graf 4 - Podíl rizikového chování ve školním roce 2006-2007

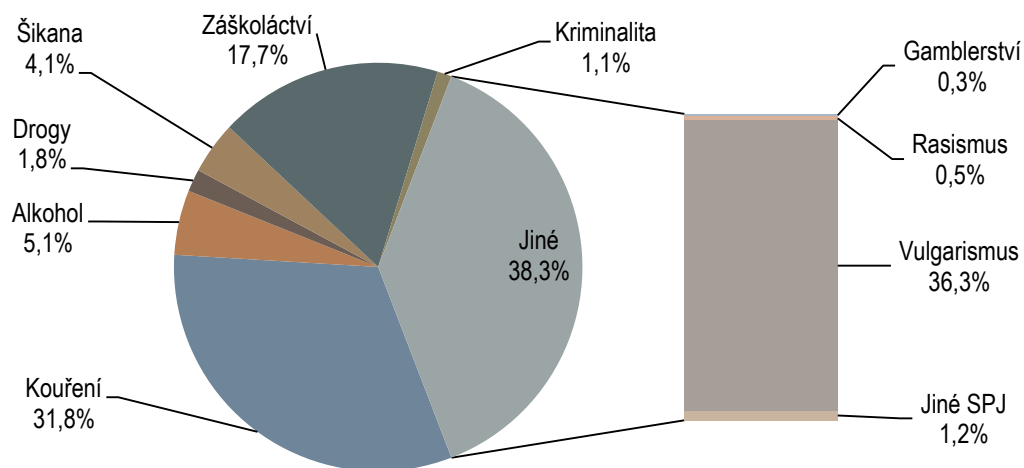
Při prvním šetření bylo vráceno 184 dotazníků, kdy odpovědělo 62% z dotázaných škol.

Graf 5 - Podíl rizikového chování ve školním roce 2007-2008

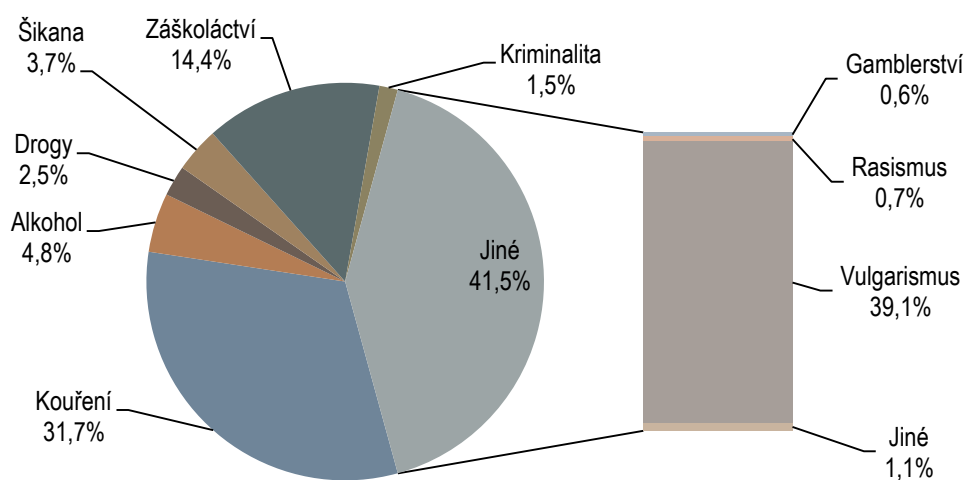
Na konci roku 2008 se vrátilo 207 dotazníků z oslovených škol, návratnost představovala 66%.

Graf 6 - Podíl rizikového chování ve školním roce 2008-2009

Ve školním roce 2009 bylo osloveno 312 škol, vrátilo se 212 dotazníků, což představuje 68% návratnost.

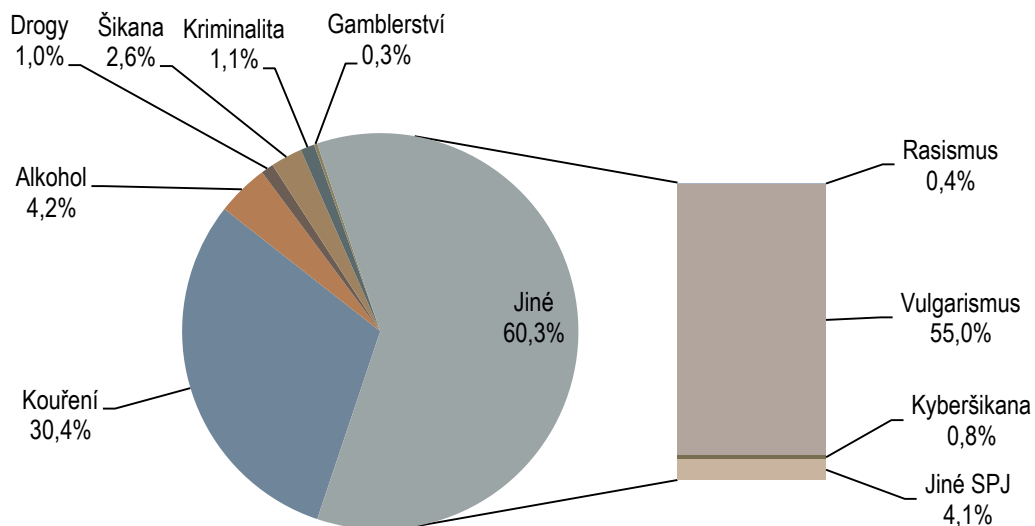
Graf 7 - Podíl rizikového chování ve školním roce 2009-2010

V rámci průzkumu se na konci školního roku 2010 vrátilo 183 dotazníků.

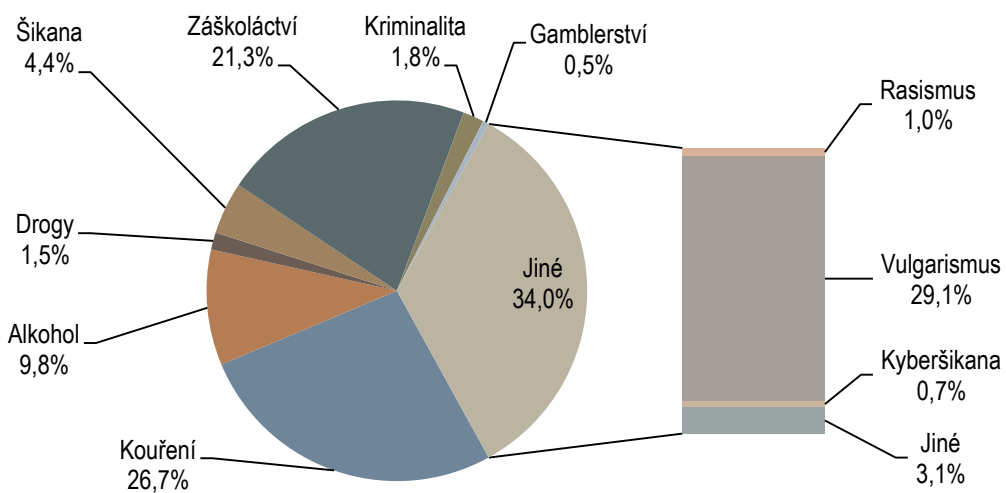
Ve školním roce 2010-2011 bylo osloveno 311 škol, vrátilo se 252 dotazníků (81%).

Graf 8 - Podíl rizikového chování ve školním roce 2010-2011

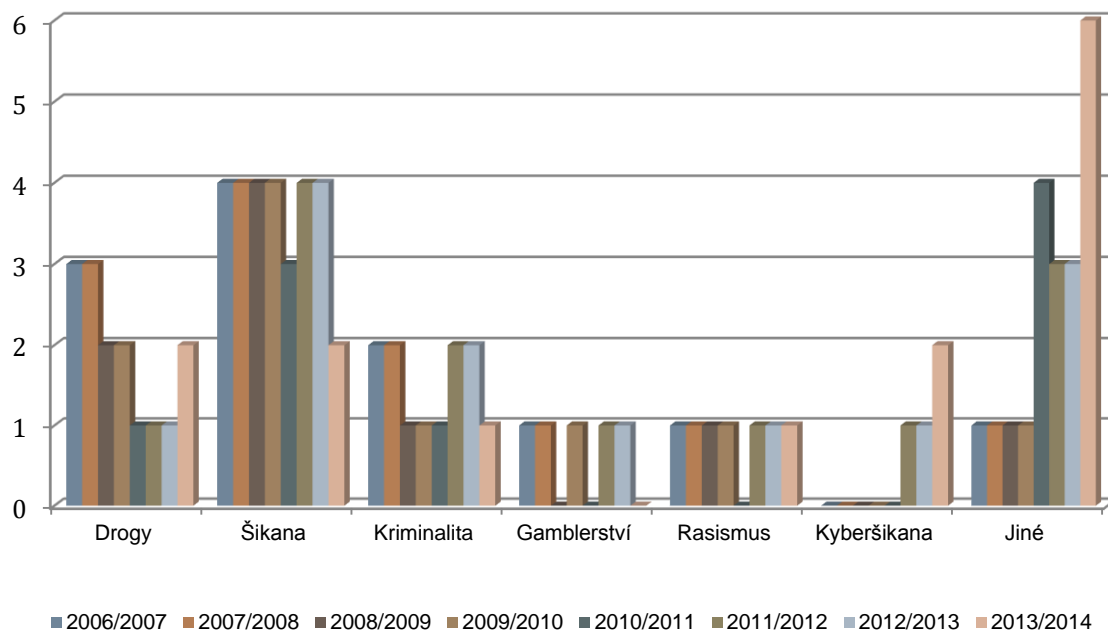

Ve školním roce 2011-2012 se zúčastnilo zjištění rizikového chování žáků 214 škol (počet žáků v těchto školách: 48 794).

Graf 9 - Podíl rizikového chování ve školním roce 2011-2012

Graf 10 - Vývoj rizikového chování v letech 2006-2014 (podíl v %)

Nejvyšší výskyt v rámci rizikového chování, během osmi sledovaných let, představuje vulgární vyjadřování a chování žáků. Druhou nejčastější formou rizikového chování je kouření a třetí pozici zaujímá záškoláctví.

Dotazníkové šetření na školách ve Zlínském kraji poskytuje důležitý přehled rizikového chování, což napomáhá při tvorbě cílů a záměrů preventivní práce, přesto je pro tyto jevy charakteristická latentnost.

PŘÍLOHA Č. 4

Trestná činnost dětí, žáků a studentů ve Zlínském kraji

Okres	2011						2012						2013						2014					
	nezletilí			mladiství			nezletilí			mladiství			nezletilí			mladiství			nezletilí			mladiství		
	počet	index*	pořadí	počet	index*	pořadí	počet	index*	pořadí	počet	index*	pořadí	počet	index*	pořadí	počet	index*	pořadí	počet	index*	pořadí	počet	index*	pořadí
Kroměříž	12	1,11	1.	65	6,02	1.	28	2,62	1.	45	4,21	1.	10	0,94	1.	29	2,72	1.	18	1,69	1.	70	6,57	1.
Uh. Hradiště	6	0,42	3.	31	2,15	4.	6	0,42	4.	52	3,62	2.	4	0,28	4.	29	2,03	3.	13	0,91	2.	26	1,82	2.
Vsetín	13	0,89	2.	49	3,37	2.	11	0,76	2.	48	3,32	3.	12	0,83	2.	33	2,29	2.	11	0,76	3.	26	1,81	3.
Zlín	8	0,42	3.	52	2,7	3.	10	0,52	3.	49	2,55	4.	15	0,78	3.	23	1,20	4.	7	0,36	4.	22	1,15	4.
Zlínský kraj	39	0,66		197	3,34		55	0,94		194	3,30		41	0,70		114	1,94		49	0,84		144	2,46	
Česká republika	1 568	1,49		4 038	3,84		1 370	1,30		3 486	3,31		1 251	1,19		2 939	2,80		1 369	1,30		2 593	2,46	

* Počet pachatelů trestných činů na 10 000 obyvatel

Zpracováno: duben-květen 2015

Oddělení mládeže, sportu a rozvoje lidských zdrojů

Mgr. Bc. Šárka Kostková, krajská školská koordinátorka prevence

Ing. Filip Pastuszek, vedoucí oddělení

Ing. Radovan Výsmek, koncepční pracovník

Spolupráce:

Oddělení neziskového sektoru:

Mgr. Pavlína Nováková, vedoucí oddělení

Bc. Karla Kopečná, metodik

Mgr. Petr Horyanský, krajský protidrogový koordinátor, krajský koordinátor prevence kriminality

Projednáno:

Krajská pedagogicko-psychologická poradna a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
Zlín – květen 2015

KRAJSKÝ PLÁN PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI 2015-2017

Vydal Zlínský kraj

Vlastníkem úvodní fotografie je Zlínský kraj

Grafická úprava: Ing. Radovan Výsmek